

Onomastica satului Chisindia, județul Arad

The name day of Chisindia village, Arad County

*Vasile Faur,
Chisindia, Arad*

Abstract

For the study of a village under its evolution report in time, regarding the economic, social and cultural development, the name day has a big importance. The term comes from greek, from „onomastikos”, which means „regarding the name”. From the beginning of the human existence, the language as a communication tool is the result of a convention between the members of the society, with the purpose of understanding each other in the confrontation with the surrounding world.

For space orientation was necessary giving names to places and for the identification and individualization of the persons were given names for each individual yet from his birth, and also to the belonging groups.

Key words: villages, persons, individual name and grouping

Pentru studierea unei localități sub raportul evoluției sale în timp, privind dezvoltarea sa economică, socială cât și culturală, o importanță deosebită o are onomastica. Termenul provine din limba greacă, de la onomastikos care înseamnă „referitor la nume”. Onomastica reprezintă o ramură a lingvisticii, a studiului științific al limbii. De la începutul existenței umane, limba ca mijloc de comunicare este rezultatul unei convenții între membrii societății, în scopul înțelegerii între ei în confruntarea cu lumea înconjurătoare. Pentru orientarea în spațiu a fost nevoie de acordarea numelor de locuri, iar pentru identificarea și individualizarea persoanelor s-au acordat nume fiecărui individ încă de la naștere, cât și grupurilor aparținătoare. În felul acesta s-au creat sisteme de denotație, care s-au perfecționat de-a lungul vremii.

După cum se înțelege, onomastica are două ramuri principale sau discipline: antroponimia (studiul numelor de persoane), care vizează relațiile interumane și toponimia (studiul numelor de locuri) vizând legătura indestructibilă a omului cu pământul. La acestea se mai adaugă și studiul

numelor de animale, zoonimia, care exprimă relația om-animal, ca auxiliar al existenței în procesul muncii.

Antroponimia reprezintă totalitatea numelor de persoane, incluzând: numele de botez, numele de familie, supranumele și porecelele.

Numele de botez este numele primit de fiecare persoană la creștinarea prin botez și este acordat de părinți sau de nași după liberul lor arbitru sau conform unor tradiții familiale ori religioase. Numele de botez sau „numele mic” se numește oficial „prenume”. Sărbătorirea „zilei numelui” se numește „zi onomastică” sau simplu „onomastică”.

Numele de familie exprimă apartenența la o familie. El este purtat de toți membrii aceleiași familii și se transmite de la părinți la copii. Se poate schimba oficial prin căsătorie sau în alte împrejurări care impun acest lucru. Numele de familie împreună cu prenumele formează sistemul oficial de denotație, care este înscris în acte, fiind folosit în toate împrejurările vieții ca un prim semn de identificare a persoanei. Prenumele, după cum arată și sensul etimologic din latinescul praenomen = „în fața numelui”, ar trebui să precedă numele de familie, dar în sistemul oficial se acordă importanță mai mare numelui de familie, ca marcă a apartenenței la un grup social, cum este familia. În relațiile neoficiale, culturale sau particulare însă se folosește ordinea prenume + nume de familie – în cazul unor personalități sau semnături private (ex. Mihai Eminescu, Nicolae Iorga etc).

Pe lângă sistemul oficial de denotație antroponimică, funcționează și un sistem popular al acesteia, care este oral, la nivelul unei colectivități restrânse și este utilizat de către cei care aparțin comunității respective și, ca urmare, se cunosc bine între ei. Cu toate acestea, este nevoie de identificare, de individualizare, mai ales în situația des întâlnită în comunitățile rurale unde același nume se repetă, fie el de botez, fie de familie.

Pentru a diferenția persoanele se folosesc supranume, care pot indica fie apartenența la o familie (valoare posesivă, la cazul genitiv), fie o apreciere asupra persoanei cu valoare distinctivă (marcarea unei trăsături – defect sau calitate). În acest ultim caz se nasc porecelele, care sunt supranume acordate și acceptate de colectivitate pe bază afectivă. Ele scot în evidență unele însușiri pozitive sau negative ale persoanelor, sunt foarte expresive, degajând un umor, o ironie ce ajung uneori la sarcasm.

Porecelele, inițial acordate indivizilor, se transmit din generație în generație, fiind moștenite de familia celui poreclit. Pe parcursul timpului se pierde uneori sensul și farmecul, prospețimea semantică a poreclelor, ele nemaifiind înțelese, savurate și devenind simple etichete pentru desemnarea și recunoașterea unor familii.

Tot în cadrul supranumelor întâlnim o categorie foarte bogată, numită hipocoristice, care reprezintă modificări ale prenumelor, mai rar ale numelor de familie, din motive afective (răsfățare). Se menține fie o silabă a prenumelui, fie se creează diminutive, care se acordă în copilărie și uneori se mențin întreaga viață. Hipocoristicele apar mai ales în cadrul familial și mai rar se crează la nivelul comunității. Ele întregesc sfera antroponimiei și îi adaugă varietate și culoare lingvistică.

I. Numele de familie

Conform Registrului Agricol (9 volume) al satului Chisindia (comuna Chisindia) din anul 2011, sunt înregistrați **372** capi de familie și **996** de locuitori (suflete) purtători a câte unui nume de familie, din care 12 purtători a câte 2 nume de familie (soț – soție).

Numele de familie cu frecvență mare (peste 20 de apariții – 412 nume) sunt în număr de 13, după cum urmează: 1. Mercea - 86 de apariții; 2. Tamaș – 41 apariții; 3. Faur – 32; 4. Irina – 30; 5. Păiușan – 29; 6. Suba – 29; 7. Stan – 27; 8. Cârpati – 25; 9. Gurban – 24; 10. Hatcu – 24; 11. Cornea – 23; 12. Crișan – 21; 13. Pantea – 21.

Numele de familie cu frecvență medie (între 10-19 apariții -194 nume) sunt în număr de 14, după cum urmează: 1. Sulincean – 19; 2. Toma - 19; 3. Brădean - 15; 4. Luca -15; 5. Oprea – 15; 6. Rașca – 15; 7. Olari -14; 8. Anghel – 13; 9. Ruja- 13; 10. Voimereștean – 13; 11. Gașpar – 11; 12. Hălmășean - 11; 13. Tripșa – 11; 14. Lușca – 10.

Numele de familie cu frecvență slabă (între 5-9 apariții – 166 nume) sunt în număr de 27, după cum urmează: 1. Lupșa – 9; 2. Budea -8; 3. Coșoveanu – 8; 4. Boanchiș -7; 5. Borlea – 7; 6. Covaci - 7; 7. Gruia – 7; 8. Lucaci - 7; 9. Mureșan - 7; 10. Babuța - 6; 11. Cârnaț - 6; 12. Cheșa - 6; 13. Darău - 6; 14. Lelea – 6; 15. Nicola – 6; 16. Popa -6 ; 17. Pucea – 6; 18. Tulea – 6; 19. Andraș – 5; 20. Bardan – 5; 21. Braiț – 5; 22. Ciuta – 5; 23. Farcaș – 5; 24. Fericean – 5; 25. Lupei – 5; 26. Marchiș – 5; 27. Toader - 5.

Numele de familie cu frecvență foarte slabă (între 2-4 apariții – 176 nume) sunt în număr de 60, după cum urmează:

a) **18 nume** apar de câte **patru ori**: Bâlc, Beznea, Bun, Caragea, Chiriac, Ciubucă, Cristea, Duma, Floruț, Gligor, Hanga, Motocea, Pașca, Pintiuta, Pocrean, Roman, Târsală, Vinter;

b) **18 nume** apar de câte **trei ori**: Beseda, Boc, Bumb, Dumitru, Grec, Hanțiu, Ilca, Lazăr, Mandu, Morcan, Oană, Rad, Rus, Sârca, Stoica, Schipor, Techelea, Verșigan;

c) **25 de nume** apar de câte **două ori**: Ardelean, Bacoș, Caminschi, Ciocotiș, Coșeri, Dan, Iovănuț, Irinescu, Jurji, Lupaș, Mariș, Oarcea,

Păulescu, Petrică, Pop, Popp, Pricop, Prindii, Romaniuc, Stepan, Tisăliță, Timiș, Vanci, Vasilie, Zicea.

Numele de familie care apar o singură dată (**nume unice**) sunt în număr de **48** și în general sunt nume nou apărute în sat prin formarea unor familii cu bărbați din alte sate. Cele 48 de nume sunt următoarele: Achim, Agafia, Ancateu, Ancuța, Bălănescu, Bîrnețiu, Boiko, Bardar, Bot, Bota, Breda, Budișan, Butnaru, Câltea, Carpovici, Căcău, Circo, Cojocaru, Dobrea, Dragu, Dumitru, Erbașu, Florea, Guțu, Halapi, Hera, Herbei, Hulca, Hurjui, Lef, Lulciuc, Marc, Maxinan, Mihuț, Mirea, Paven, Pădureanu, Perva, Rab, Radu, Rauca, Rediș, Rediu, Sîrghe, Suvajdzic, Teodoru, Țica, Vozar.

Sintetizând datele privind numele de familie ale satului Chisindia, situația se prezintă astfel:

- 412 nume de familie cu frecvență mare, peste 20,
- 194 nume de familie cu frecvență medie, între 19- 10,
- 166 nume de familie cu frecvență slabă, între 9-5,
- 176 nume de familie cu frecvență foarte slabă, între 4-2,
- 48 nume de familie cu frecvență unică (o singură dată).

Total 996 nume de familie = numărul locuitorilor.

În cadrul celor 996 nume de familie sunt incluse și cele 5 nume de familie duble purtate de 12 familii, în general de către familii tinere, care încearcă menținerea personalității în familie prin păstrarea numelui de familie al soției și chiar acceptarea acestuia de către soț. Motivele pot fi de natură materială, vizând proprietatea, dar mai ales sociale – pentru a se evidenția în comunitate, prin apelare la una din variantele prevăzute de lege la întemeierea familiei (soția să-și păstreze și numele de familie anterior căsătoriei și chiar să-l transfere și soțului, respectiv copiilor). Această variantă este mai puțin solicitată în mediul rural, numele de familie dublu constituind și o apariție oarecum modernă.

În sat se înregistrează 12 familii care poartă nume de familie duble, ale soțului și soției înainte de căsătorie, după cum urmează: Lazăr-Ruja (3 apariții), Lucaci-Păiușan (1 apariție), Mercea-Zicea (2 apariții), Rus-Mercea (3 apariții), Tamaș-Mercea (3 apariții).

Topul numelor de familie din satul Chisindia conform frecvenței (anul 2011):

Locul	Numele	Nr.de apariții
1	Mercea	86
2	Tamaș	41

3	Faur	32
4	Irina	30
5	Păiușan, Suba	29
6	Stan	27
7	Cârpaci	25
8	Gurban, Hatcu	24
9	Cornea	23
10	Crișan, Pantea	21
11	Sulincean, Toma	19
12	Brădean, Luca, Oprea, Rașca	15
13	Olar	14
14	Anghel, Ruja, Voimereștean	13
15	Gașpar, Hălmăgean, Tripșa	11
16	Lușca	10
17	Lupșa	9
18	Budea, Coșoveanu	8
19	Boanchiș, Borlea, Covaci, Gruia, Lucaci, Mureșan	7
20	Babuța, Cârnaț, Cheșa, Darău, Lelea, Nicola, Popa, Pucea, Tulea	6
21	Andraș, Bardan, Braiț, Ciuta, Farcaș, Fericean, Lupei, Marchiș, Toader	5
22	Bâlc, Beznea, Bun, Caragea, Chiriac, Ciubucă, Cristea, Duma, Floruț, Gligor, Hanga, Motocea, Pașca, Pintiuța, Pocrean, Roman, Târsala, Vinter	4
23	Beseda, Boc, Bumb, Dumitru, Grec, Hanțiu, Ilca, Lazăr, Mandu, Morcan, Oană, Rad, Rus, Sârca, Stoica, Schipor, Techelea, Verșigan	3
24	Ardelean, Bacoș, Caminschi, Ciocotiș, Coșeri, Dan, Iovănuț, Irinescu, Jurji, Lupaș, Mariș, Oarcea, Păulescu, Petrică, Pop, Popp, Pricop, Prindii, Romaniuc, Stepan, Thisăliță, Timiș, Vanci, Vasilie, Zicea	2
25	Achim, Agafiea, Ancateu, Ancuța, Bălănescu, Bîrnețiu, Boiko, Bardar, Bot, Bota, Breda, Budișan, Butnaru, Carpovici, Căcău, Câltea, Circo, Cojocaru, Dobrea, Dragu, Dumitru, Erbașu, Florea, Guțu, Halapi, Hera, Herbei, Hulca, Hurjui, Lef, Lulciuc, Marc, Maxinan,	1

Mihuț, Mirea, Paven, Pădureanu, Perva, Rab, Radu, Rauca, Rediș, Rediu, Sîrghe, Suvajdzic, Teodoru, Țica, Vozar	
--	--

II. Prenumele

Din totalul de 996 de locuitori ale căror prenume au fost cercetate, 712 locuitori poartă prenume simple (un singur prenume sau nume de botez), 281 poartă prenume duble (alcătuite din două prenume) iar 3 persoane au prenume triple (formate din trei prenume).

Totalul prenumelor utilizate în cazul celor **996 de indivizi (suflete)** este de **1283**.

Sintetic frecvența prenumelor este următoarea:

prenume simple $712 \times 1 = 712$

prenume duble $281 \times 2 = 562$

prenume triple $3 \times 3 = 9$

prenume total 996 1283 prenume utilizate.

Prenumele cu frecvență mare (peste 19 apariții) sunt în număr de **12** și sunt purtate de **482 de suflete**, după cum urmează: 1. Ioan – 85 apariții; 2. Gheorghe – 62; 3. Teodor – 58; 4. Floare – 48; 5. Maria - 47; 6. Florin – 36; 7. Floriță – 32; 8. Vasile – 28; 9. Elena – 25; 10. Petru – 21; 11. Ana – 20; 12. Catița – 20.

Prenumele cu frecvență medie (între 10-18 apariții) sunt purtate de **143 de suflete** și sunt în număr de **11**, după cum urmează: 1. Ionel – 18 apariții; 2. Florica – 15; 3. Daniel – 14; 4. Florina – 14; 5. Marinca – 14; 6. Marius – 13; 7. Daniela – 12; 8. Dumitru – 12; 9. Marioara – 11; 10. Alexandru – 10; 11. Borița – 10.

Prenumele cu frecvență slabă (între 5-9 apariții), în număr de **37**, sunt purtate de **228 de suflete**, după cum urmează: 1. Ecaterina – de 9 ori; 2. Adrian, Cornelia, Emanuel, Nicolae, Rodica, Viorica – de 8 ori; 3. Constantin, Ilie, Lenuta, Mariana, Marița – de 7 ori; 4. Adina, Alina, Cosmin, Cristina, Doina, Felicia, Gianina, Ionuț, Lucian, Radu, Teodora – de 6 ori; 5. Andrei, Camelia, Cătălin, Dan, Dorina, Ioana, Iosana, Marinela, Mariuță, Mihaela, Mirela, Mitru, Ramona, Simion – de 5 ori;

Prenumele cu frecvență foarte slabă (între 2-4 apariții) în număr de **103** sunt purtate de **276 de suflete**, după cum urmează: 1. Adam, Avram, Barbură, Benjamin, Bogdan, Călin, Corina, Cristian, Diana, Georgeta, Ionela, Lavinia, Marișca, Mihai, Monica, Raul, Roxana, Sorin, Valentin – de 4 ori; 2. Alexandra, Aurel, Claudia, Claudiu, Cornel, Dana, Dănuț, Denisa, Eugenia, Eva, Florentina, Gabriela, Gavrilă, Indreica, Irina, Iuliana, Iustin, Laura, Liliana, Magdalena, Marian, Mădălina, Mirel, Nicoleta, Pavel,

Persida, Răzvan, Robert, Silviu, Simona, Veronica, Zeni – de 3 ori; 3. Adelin, Adriana, Alin, Andrada, Andreea, Anișoara, Aurica, Aurora, Brîndușa, Cosmina, Crăciun, Cristinel, Daliana, Darius, David, Denis, Dimitrie, Dodu, Dorel, Dorica, Eleonora, Elisabeta, Eugen, Fabian, Flavius, Florea, Florinel, Gabriel, George, Gherasim, Grațian, Iacob, Iulian, Lămâița, Lidia, Liviu, Luciana, Manuel, Manuela, Mădălin, Melania, Mircea, Nelu, Ovidiu, Petrișor, Raluca, Suzana, Ștefan, Vasilica, Vesalina, Zina, Zorica – de 2 ori;

Prenumele care apar o singură dată (unice)

a) **Prenumele simple unice**, în număr de **76** sunt următoarele: Alisia, Anca, Ancuța, Angela, Argentina, Aron, Aurelia, Bianca, Blagu, Braița, Catrina, Cecilia, Chișana, Ciprian, Cornelian, Crina, Dacian, Dora, Docița, Dragomir, Dumitruț, Emilia, Erica, Estefania, Florian, Garofița, Gheorghită, Giorgina, Gligor, Gravidă, Grigorie, Ignat, Iovan, Irimie, Jenica, Leontina, Letiția, Ligia, Lilioara, Liuba, Loredana, Lucia, Lupu, Macrina, Margareta, Marinel, Melinda, Mioara, Nistor, Pamela, Pamfir, Parascheva, Paula, Petronel, Rareș, Rarisa, Raveca, Relu, Rozalia, Sara, Sănuța, Sever, Sida, Silvica, Sofiuța, Sorina, Strugurel, Ștefania, Valeria, Vandana, Veselina, Veturia, Violeta, Virgil, Virginia, Voichița;

b) **Prenumele duble și triple** (după primul prenume) **unice** sunt în număr de **42**.

Prenumele duble și triple (după primul prenume) unice, în număr de 42 sunt următoarele: Adela, Anamaria, Anda, Atanasie, Aura, Axente, Beatrice, Brian, Carmen, Constanța, Cristi, Daciana, Daiana, Daria, Dario, Dănuța, Dragoș, Emanuela, Flavia, Giorgiana, Iasmin, Iasmina, Laurențiu, Luca, Lucas, Lucrețiu, Mălina, Nicolas, Oana, Oltița, Onița, Puica, Remus, Sebastian, Sergiu, Stănel, Tereza, Theodor, Todor, Vancu, Viorel, Xenia.

Prenumele duble și triple (după al doilea prenume) **unice**, în număr de **37** sunt următoarele: Anghel, Antița, Augustin, Călina, Eliza, Estera, Flavian, Gherghina, Gianin, Gligorie, Iusti, Larisa, Luiza, Marc, Marin, Maria, Milosin, Miruna, Mitruț, Narcis, Natalia, Nița, Nuria, Octavian, Otinel, Patricia, Rovina, Sanda, Sandu, Saveta, Silvia, Tania, Terenti, Timea, Tina, Toader, Todorica.

Topul prenumelor din satul Chisindia conform frecvenței (anul 2011)

Locul	Prenumele	Nr. de apariții
1	Ioan	85
2	Gheorghe	62

3	Teodor	58
4	Floare	48
5	Maria	47
6	Florin	36
7	Floriță	32
8	Vasile	28
9	Elena	25
10	Petru	21
11	Ana, Catița	20
12	Ionel	18
13	Florica	15
14	Daniel, Florina, Marinca	14
15	Marius	13
16	Daniela, Dumitru	12
17	Mărioara	11
18	Alexandru, Borița	10
19	Ecaterina	9
20	Adrian, Cornelia, Emanuel, Nicolae, Rodica, Viorica	8
21	Constantin, Ilie, Lenuța, Mariana, Marița	7
22	Adina, Alina, Cosmin, Cristina, Doina, Felicia, Gianina, Ionuț, Lucian, Radu, Teodora	6
23	Andrei, Camelia, Cătălin, Dan, Dorina, Ioana, Iosana, Marinela, Mariuța, Mihaela, Mirela, Mitru, Ramona, Simion	5
24	Adam, Avram, Barbură, Beniamin, Bogdan, Călin, Corina, Cristian, Diana, Georgeta, Ionela, Lavinia, Marișca, Mihai, Monica, Raul, Roxana, Sorin, Valentin	4
25	Alexandra, Aurel, Claudia, Claudiu, Cornel, Dana, Dănuț, Denisa, Eugenia, Eva, Florentina, Gabriela, Gavrilă, Indreica, Irina, Iuliana, Iustin, Laura, Liliana, Magdalena, Marian, Mădălina, Mirel, Nicoleta, Pavel, Persida, Răzvan, Robert, Silviu, Simona, Veronica, Zeni	3
26	Adelin, Adriana, Alin, Andrada, Andreea, Anișoara, Aurica, Aurora, Brîndușa, Cosmina, Crăciun, Cristinel, Daliana, Darius, David, Denis, Dimitrie, Dodu, Dorel, Dorica, Eleonora, Elisabeta,	2

	Eugen, Fabian, Flavius, Florea, Florinel, Gabriel, George, Gheorghina, Grațian, Iacob, Iulian, Lămâița, Lidia, Liviu, Luciana, Manuel, Manuela, Mădălin, Melania, Mircea, Nelu, Ovidiu, Petrișor, Raluca, Suzana, Ștefan, Vasilica, Vesalina, Zina, Zorica	
27	<p>A. -Adela, Alisia, Anamaria, Anca, Ancuța Anda, Angela, Anghel, Anița, Argentina, Aron, Atanasie, Augustin, Aura, Aurelia, Axente</p> <p>B. -Beatrice, Bianca, Blagu, Braița, Brian</p> <p>C. -Carmen, Catrina, Călina, Cecilia, Chișana, Ciprian, Constanța, Cornelian, Crina, Cristi</p> <p>D. -Dacian, Daciana, Daiana, Daria, Dario, Dănuța, Dara, Docița, Dragomir, Dragoș, Dumitruț</p> <p>E. -Eliza, Emanuela, Emilia, Erica, Estefania, Estera</p> <p>F. -Flavia, Flavian, Florian</p> <p>G. -Garofița, Gheorghina, Gheorghită, Gianin, Giorgiana, Gligor, Grăvila, Grigore</p> <p>I. -Iasmin, Iasmina, Ignat, Iosif, Iovan, Irimie, Iusti</p> <p>J. -Jenica</p> <p>L. -Larisa, Laurențiu, Leontina, Letiția, Ligia, Lilioara, Liuba, Loredana, Luca, Lucas, Lucrețiu, Luiza, Lupu</p> <p>M. -Macrina, Marc, Margareta, Marin, Marinel, Maria, Mălina, Melinda, Milosin, Mioara, Miruna, Mitruț</p> <p>N. -Narcis, Natalia, Nicolas, Nistor, Nița, Nuria</p> <p>O. -Oana, Octavian, Oltița, Onița, Otinel</p> <p>P. -Pamela, Pamfir, Parascheva, Patricia, Paula, Petronel Puica</p> <p>R. -Rareș, Rarisa, Raveca, Relu, Remus, Rovina, Rozalia</p> <p>S. -Sanda, Sandu, Sara, Saveta, Sănuța, Sebastian, Sergiu, Sever, Sida, Silvia, Sofiuță, Sorina, Stănel, Strugurel</p> <p>Ș. -Ștefania</p> <p>T. -Tania, Terenti, Tereza, Theodor, Timea, Tina, Toader, Todor, Todorică</p> <p>V. -Valeria, Vancu, Vandana, Veselina, Veturia,</p>	1

Violeta, Viorel, Virgil, Virginia, Voichița X. -Xenia Total prenume unice: 155	
--	--

Analiza prenumelor

Din cele 996 persoane, 712 poartă prenume simple, reprezentând 71,54%, iar 281 de persoane au prenume duble, reprezentând 28,16%, în timp ce trei persoane au prenume triple, în procent de 0,3%. **Din totalul de 1283 prenume utilizate, prenumele cu frecvență mare sunt 482, reprezentând 38,21%. Aceste prenume sunt în majoritate tradiționale în număr de 12, reprezentând 98,33%.** Modern –un singur prenume Florin, derivat de la Floare, este utilizat de 36 de ori, reprezentând 1,67%. În ordinea frecvenței lor, prenumele tradiționale sunt Ioan (de 85 ori), Gheorghe (de 62 ori), Teodor (de 58 ori), Floare (de 48 ori), Maria (de 47 ori), Floriță (de 32 ori), Vasile (de 28 ori), Elena (de 25 ori), Petru (de 21 ori), Ana și Catița (de câte 20 de ori). Dintre acestea se remarcă prenumele hagiografice principale: Ioan, Gheorghe, Maria, Vasile, Petru (provenind de la nume de sfinți din calendarul creștin ortodox), Teodor, Elena de origine greco-bizantină și cele autohtone specifice: Floare care are ca derivat pe Floriță și Catița, derivat de la Cata, care provine la rândul său de la Ecaterina. Se impune precizarea că **cele 12 prenume tradiționale sunt utilizate cel mai mult ca prenume simple purtate de locuitorii vârstnici și o mare parte dintre cei maturi**, categorii de persoane cărora li s-a acordat doar un singur prenume de obicei tradițional.

În cadrul prenumelor duble purtate de populația tânără și foarte tânără se schimbă raportul tradiție-modernitate, inversându-se în favoarea modernității. Prenumele moderne se află pe primul loc, de obicei, fiind mult mai numeroase decât cele tradiționale. Prenumele modern cel mai frecvent (de 36 ori), Florin, este utilizat în cadrul prenumelor duble de 14 ori pe primul loc și tot de 14 ori pe locul al doilea al prenumelor duble, în timp ce, ca prenume simplu, apare de numai 8 ori. Comparativ cu prenumele tradițional cel mai frecvent (de 85 ori), Ioan, care este utilizat în cadrul prenumelor duble de 8 ori pe primul loc și de 18 ori pe locul al doilea al prenumelor duble, în timp ce, ca prenume simplu, apare de 59 ori. Comparând cele două exemple, se observă că prenumele Ioan are cele mai multe apariții simple (59) iar Florin are cele mai puține apariții simple (8). Ioan este folosit doar de 8 ori în prenumele duble pe primul loc, în timp ce pe al doilea loc apare de 18 ori. Acest fapt marchează reconsiderarea tradiției în acordarea prenumelor. Cazul nu este singular pentru că alături de Florin (de 14 ori), Marius (de 11 ori), Daniel, Alina, Emanuel, Maria (de

câte 5 ori) și Florina (de 4 ori) –pe locul I, apar pe locul al doilea: Gheorghe, Teodor (de câte 10 ori), Maria (de 7 ori), dar și Florina (de 4 ori), Adrian, Daniel (de 5 ori). Se mențin într-un relativ echilibru în privința apariției pe locul I, respectiv pe locul al doilea al prenumelor duble, între patru și două utilizări aproximativ 102, respectiv 109 prenume, între care predomină cele moderne. Prenume cu singură utilizare pe locul I s-au înregistrat 103, dintre care 43 unice pe comună, iar pe locul al doilea al prenumelor duble -95 cu o singură apariție, dintre care 36 sunt unice. În cardul prenumelor simple, din cele 714 prenume, apar o singură dată 128 prenume, dintre care unice sunt 76. Dacă studiem lista prenumelor unice, avem surpriza de a găsi între acestea atât unele prenume vechi, tradiționale, locale chiar, cât și prenume foarte moderne, de rezonanță culturală, exotică sau de nuanță străină. Astfel, între prenumele simple unice, alături de mai vechile: Aron, Blagu, Brăița, Catrina, Chișana, Docia, Dragomir, Gligor și Gligorie, Georgina, Florian, Ignat, Iovan, Irimie, Lupu, Macrina, Nistor, Pamfir, Parascheva, Raveca, Rozalia, Sănuța, Sida, Sofiuță, Sever, Valeria, Vesalina, se remarcă și prenume moderne (culte): Alisia, Angela, Bianca, Cecilia, Ciprian, Crina, Dacian, Dora, Emilia, Erica, Estefania, dar și Ștefania, Letiția, Ligia, Lilioara, Loredana, Lucia, Marinel, Melinda, Mioara, Pamela, Paula, Petronel, Rareș, Rarisa, Sara, Sorina, Vandana, Violeta, Virginia.

Dacă studiem prenumele duble, în cazul primului prenume apar, de asemenea, atât prenume cu o mare vechime, ca: Atanasie, Axente, Iosif, Luca (reconsiderat ca și Dragoș), Onița, Puica, Todor, Vancu, cât și prenume noi, chiar în vogă unele: Adela, Anda, Aura, Beatrice, Brian, Carmen, Cristi, Dacian(-a), Daiana, Daria, Dario, Emanuel(-a), Flavia, Georgiana, Iasmin(-a), Laurențiu, Lucas, Lucretiu, Mălina, Nicolas, Oana, Olița, Remus, Sebastian, Sergiu, Tereza, Theodor, Xenia.

Astfel, din cele 102 prenume aflate pe locul I al prenumelor duble și care apar o singură dată în această situație, 43 sunt prenume unice pe comună, exprimând atât tendințe de menținere a legăturii cu tradiția prin prezența unor vechi prenume, dar mai ales tendința de modernizare a antroponimiei, de asumare a progresului, a noului și de ascensiune culturală spre prototipuri universale.

Cu privire la prenumele situate pe al doilea loc al prenumelor duble și care apar o singură dată, din cele 95 prenume, 36 sunt unice pe comună. Dintre acestea din urmă ne rețin atenția unele prenume vechi: Antița, Augustin, Gherghina, Gligorie, Iusti, Mitruț, Nița, Saveta, Terenti, Toader, Todorică, dar și prenume noi, deosebite: Călina, Eliza, Estera, Fabiana, Gianin, Larisa, Luiza, Marc, Mario, Miloșin, Miruna, Narcis, Natalia, Nuria, Patricia, Rovina, Silvia, Tania, Timea, Tina.

Atât vechimea, cât și noutatea prenumelor analizate este relativă, raportată la antroponimia locală; în același timp întâlnim fenomenul de refolosire a vechilor prenume locale ca prenume noi: Anghel, Augustin, Iusti (Justin), Marc (de la Marcu), Mitruț (< Mitru < Dumitru), Sanda, Sandu (< Alexandru, pronunțat Alesandru), Nița (< Anița < Ana), Tina (de la Leontina, Florentina, Valentina), Todorică (< Teodor).

Cele trei prenume triple combină câte trei prenume moderne în primele două cazuri: - Corina Larisa Georgiana (la care se mai adaugă și nume de familie dublu Rus-Mercea; - Lucas Cristian Nicolae (Cornea); - Dănuța Saveta Andrada cu nume de familie dublu Lucaci - Păiușan.

În al treilea caz se alătură primelor două prenume tradiționale (Dănuța, Saveta) un prenume modern – Andrada. Aproape toate cele nouă prenume sunt cu utilizare unică și modernă, în afară de Dănuța Saveta (tradițional unice) și Corina, Georgiana, Andrada, care apar de câte două ori în numărul total al numelor de botez. Lucas și Nicolae sunt unice, moderne, iar Cristian - prenume cu frecvență foarte slabă (apare doar de 4 ori), începe să fie reconsiderat.

Oricare prenume reprezintă opțiunea părinților (familiei, în general) și are la bază o motivație încă din cele mai vechi timpuri. Se acordă uneori nou-născutului fie prenumele părinților săi, al bunicilor sau al străbunicilor din considerație pentru aceștia, din dorința continuării tradiției sau urmării unui model deosebit din familie. Alteori se ține seama și de prenumele nașilor. În comunitate mai există și alte modele purtătoare ale unor prenume demne de urmat. Mai mult, societatea, literatura, cultura oferă o variată gamă de prenume, care acordate ar putea „influența” soarta (destinul) purtătorilor lor.

În antroponimia românească, un mare număr de prenume fac parte din sfera religioasă, după numele unor personaje biblice sau din sfera hagiografică (după numele sfinților din tradiția creștin-ortodoxă). **Acest aspect este prezent și în antroponimia din comuna Chisindia.** Credința strămoșească s-a întărit prin secole și prin preluarea numelor biblice și perpetuarea lor până în zilele noastre: Ioan de 85 ori, Maria de 47 ori, Gheorghe de 62 ori, Teodor de 58 ori, Vasile de 28 ori, Petru de 21 ori, Ana de 20 ori. Altele au o frecvență mai slabă: Andrei (5), Nicolae (8), Dumitru (12), Alexandru (10), Ilie (7), Constantin (7) și Elena (25); Avram (4), Adam (4), Eva (3); Emanuel (8), Beniamin (4), Cristian (4), Cristina (6), Pavel (3), Ștefan (2), Mihai (4), Mihaela (5), Daniel (14), Daniela (12), Gavrilă, Găvrilă, Gabriel, Gabriela (de 11 ori în aceste variante), Iacob (2), Crăciun (2), David (2).

Luca și Lucas sunt unice ca prenume, dar Luca apare și ca nume de familie de 15 ori. De asemenea, Anghel și Angela sunt unice ca prenume, dar Anghel apare și ca nume de familie de 13 ori.

Chiar dacă sensul inițial, religios, s-a atenuat până în zilele noastre, totuși aceste prenume dau purtătorilor lor o aură protectoare și le conferă în plus cel puțin o zi onomastică pe lângă cea de naștere –aniversară.

Pe lângă prenumele hagiografice tradiționale ortodoxe, care au o mare vechime și frecvență, după cum s-a observat, există și un mare număr de prenume neocreștine practicate de diverse culte religioase și care încearcă o modernizare a prenumelor acordate: Emanuel - Emanuela, Manuel - Manuela, Estera, Cristian (Cristi, Cristinel) – Cristina, Beniamin, Sara, Daniel – Daniela, Gabriel – Gabriela, Luca - Lucas, Nicolas, Natalia, Otniel, Paul – Paula.

Din domeniul istorico-mitologic au fost reținute câteva prenume (puține): Adam, Eva, Bogdan, Dragoș, Diana, Daiana, Darius, Persida și altele.

O categorie aparte a prenumelor sau a numelor de botez este cea a derivatelor, mai ales a celor moționale, care se constituie în perechi masculin-feminin (femininul se formează de la masculin și invers). Tot dintre derivate fac parte și diminutivele, care sunt destul de numeroase ca prenume de alintare și răsfăț, cu o mare încărcătură afectivă și care aparțin domeniului familial. Cu toate acestea, ele sunt acordate și ca prenume oficiale în unele cazuri, deși această tendință trebuie combătută pentru a nu apărea oficial prenume precum: Ionel, Ionuț, Nelu, Dănuța, Adi etc.

Cealaltă categorie de derivate (moționale) se prezintă în perechi de prenume de o mare varietate: Ioan – Ioana (Oana), Ionel - Ionela (Nela), George - Georgeta (Geta); Teodor – Teodora – Doru – Dora - Dodu – Doduța, Dorel – Dorina (Dorica); Floare – Florea, Florian –Floriana, Florin – Florina (Florinca), Florinel – Florinela; Floare – Floriță, Florica; Florentin, Florentina; Vasile – Vasilica, Vasilena, Vesalina; Petru - Petra (Petruța), Petronel – Petronela, Patriciu – Patricia; Ana – Aniel; Daniel – Daniela, Dan – Dana (Dănuța); Maria – Marian – Mariana, Marin – Marina, Marinel – Marinela; Măriuță, Mărioara, Marița; Alexandru – Alexandra; Sandu – Sanda (Sandra); Adrian – Adriana; Cornel – Cornelia; Emanuel – Emanuela (Ela); Nicolae – Nicoleta; Viorica – Viorel; Alin – Alina; Adela – Adelin (Adelina); Cosmin – Cosmina; Cristian – Cristiana; Gianin – Gianina; Gabriel – Gabriela; Lucian – Luciana; Lucrețiu – Lucreția; Andrei – Andreea; Dacian – Daciana; Călin – Călina; Cătălin – Cătălina; Mihai – Mihaela; Mirela – Mirel; Simion – Simona; Sorin – Sorina; Valeriu – Valeria; Valentin – Valentina; Aurel – Aurelia, Aurica (Aura), Aurora;

Claudiu – Claudia; Eugen – Eugenia (Jenica, Jeni); Darius – Daria – Dario; Denis – Denisa; Emil – Emilia; Fabian – Fabiana; Flaviu – Flavia; Iulia – Iuliu – Iulian; Liviu – Livia; Silviu – Silvia – Silvica; Ștefan – Ștefania; Mădălin – Mădălia; Constantin – Constanța, Virgil – Virginia.

Exemplele ar putea continua atât de diversă este gama lor, izvorând din inventivitatea și forța creatoare a omului în ipostază de părinte ce-și botează copilul.

Mult mai bogată este categoria diminutivelor sau a hipocoristicelor. Ele sunt prescurtări alintătoare ale prenumelor mai rar ale numelor de familie și sunt folosite într-un cadru mai restrâns decât cel oficial. Totuși, aceste prenume de răsfăț sunt folosite uneori din copilărie până la bătrânețe, nu numai de către membrii familiei, ci și de către amici, vecini, colegi, încât acest „nume mic” –cum i se mai spune- ajunge să fie cunoscut și popularizat și el, nu mai este simțit ca un diminutiv. De aceea, unii părinți le acordă copiilor oficial un astfel de prenume, creându-le un anumit handicap al diminutivării la maturitate. Exemple de hipocoristice: de la Ioan: Ionel –Nelu –Neluțu, Luțu, Uțu; Onu, Onuțu, Nuțu, Uțu etc; de la Gheorghe (George): Gheorghită – Ghiță – Giță – Gițu pronunțat și Dițu; Georgică – Gică, Gicu, Gicuțu; Georgel – Gelu, Geluțu, Luțu, Uțu; -rădăcina cuvântului eorge a dat Iorga, de unde prin transformări fonetice s-ar fi ajuns la Horga –nume de familie cu diminutivul Horghita.

Un prenume feminin frecvent este Floare de la care au derivat Florica și Floriță, de asemenea, cu frecvență mare. Fiecare din ele au subderivatele lor: Florica – Rica –Ica, dar și Flori (modern) alături de Florie var. Flurie (arhaic). La rândul său, Floriță își are alintările proprii: Floricută, Cuța, Ița. Perechea masculină a prenumelui Floare este Florea (ambele cu nuanță ușor arhaică). Acesta a dat pe Florian – Floriana, Florin – Florina, dar și mai vechiul Florinca (mai rar folosit), Florinel –Florinela, iar ca împrumut avem pe Florentin și Florentina, cu hipocoristicele Tinu (Tin) și Tina (Ina), ultimele pot proveni și de la Leontina sau de la Valentina.

Și prenumele Maria are o serie de derivate cu nuanță diminutivală: Măriuță, (Riuță – Riuțica, Mărioara cu Oara, Marița cu subderivatele mai rare Rița, Ița, Maricica, Maricuța. Prenumele Maria este folosit și cu accent deplasat Mária cu nuanță arhaică, având ca subderivat pe Mári, tot arhaic (nană Mari) spre deosebire de împrumutul modern Marí, folosit adeseori tendențios.

Derivatele masculine cu subderivatele lor sunt comparabile cu cele de la Floare. Astfel, avem Marian – Mariana (Rian - Riana), Marin – Marina (Rina), Marinel –, alături de mai vechile: Marianuț – Marianuța, Marinuț –

Marinuța, de la care se pot detașa Nuțu – Nuța – Nuțica. În paralel cu Florinca avem și Marinca – prenume arhaice pe cale de dispariție.

În cele de mai sus, **am prezentat derivatele unor prenume frecvente din antroponimia satului Chisindia**. Trebuie menționat însă faptul că oricare prenume este la fel de important, chiar dacă are o apariție unică. De asemenea, oricare derivat exprimă atât creativitatea cât și afectivitatea celui care acordă prenumele sau supranumele respectiv.